

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és osztrétkön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papók,
gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjegezők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS
FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a
kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint
4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olosó Árszabás szerint
Nyílt-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári cheque-száma 10,489. sz..

A telekkönyvi helyesbités kérdéséhez.

Fejletlen jogérzékéről tanuskodik hazánkban a mult évszázad hetvenes éveiben keresztül vitt telekkönyvezés, melynek rendkívüli fogyatékoságait nagyon is kezdték érezni alig néhány év után. Okát a tapasztalatlanóságban, tudatlanságban kell keresnünk, melyhez jó adag indolencia is járult s így nem csodálkozhatunk, hogy a tkvi állapot nem tudott és legnagyobb részt ma sem tud összhangzásba jutni a valóságban létező, tényleges állapottal. A székelykérdeés egyik folyamánya az, hogy az igazságügyminiszter ur Marostorda-, Udvarhely-, Csik- és Háromszékvármegyék azon községeibe, hol tagosítás vagy arányosítás nincs folyamatban, mely a telekkönyvek átalakítását vonná maga után, — az 1892: XXIX. t.-c. 2. §. 1. a) pontja és a 24366—893. évi I. M. R. értelmében a tkvi helyesbitést, illetve a tényleges birtokosok telekkönyvi bejegyzését az összes községekre elrendelte. Ez intézkedése a székelysége áldásos lehet s mely a gazdasági és hitelviszonyokra biztos alapot nyújthat, ha szakavatott, gyakorlott, felvilágosításokat higgadtan adni tudó és lelkiismeretes egyének végzendik.

Ismeretes a helyszíneléskor eljáró bizottságok működése Igaz, hogy fárasztó és nagy munkáknak látszanak, de ők kellő ellenőrzés hiányából és a felelősség alóli könnyű kibuvás érzetéből, kényelmesen dolgoztak, sőt a mint való is, a vázrajzot a tornyok ablakából vették fel, hogy gyorsabban menjen a munka, minek következtében nem egy rajz épen megfordítva készült, mint a hogyan a valóságban van. Így Berében,

Májában, B-Kereszturt (Marostordamegye). Hogy mennyi zavart, de mennyi anyagi kárt okoztak ezzel a könnyelműséggel és lelkiismeretlenséggel, arról a bírósági jegyzőkönyvek élénken beszélnek.

Ezt kívánja a miniszteri rendelet megjavítani, jobban mondva, lelkiismeretes munkával és bírósági eljárás keretében új telekkönyvi állapotot hozni, mely megfeleljen a tényleges állaptnak.

Az eszme nemes. Ámde tapasztalat igazolja, hogy a tagosítás és annak folyamánya, az átalakítás, arányosítás és telekkönyvi helyesbités befejezése után majdnem zavarosabban maradt néhány község, mint azelőtt volt.

Tény, hogy minden tkvi hatósággal felruházott bíróságnál a telekkönyv „mostoha gyermek“, holott nem csak az egyesek létének alapja, életviszonyainak szabályozása, hanem az államnak is magasabb érdeke megköveteli, hogy e nagy horderejű intézmény betöltse hivatását, célját.

Tudjuk, hogy minden helyirási szám tényleg egy birtokot kell, hogy képviseljen. Ennek a számnak kell helyes és tényleges értéket adni természetben, egy ingatlan darabot. Ennek a számnak helytelen és hibás, vagy meg nem felelő volta nemcsak zavart, hanem tetemes kárt okoz. Akik gyakran fordulnak meg a tkvi hivataloknál, akik átéltek egynehány átalakítást, arányosítást, helyesbitést, akik a rendezetlen telekkönyvek tisztába hozatalában dolgoztak, azok tudják, hogy mily nehézséggel megy később a hibák, a zavarok kijavitása. Sokszor meg lehetetlen is. Az elrendelt — de általában is — tkvi helyesbitési eljárásra kiküldött bíró mellé feltétlenül megbízható, teljes jártassággal bíró,

az életviszonyokat ismerő, telekkönyvvezető vagy s.-telekkönyvvezető szükséges. Az 1892: XXIX. t.-c. 6. §-a megengedi, hogy a telekkönyvvezetőn és s.-telekkönyvvezetőn kívül telekkönyvi vizsgát tett irnok vagy tkvezetői minősítéssel bíró díjnok is kirendelhető és az ugynevezett átalakító díjnokok is.

Az nem is lehet vita tárgya, hogy ez utóbb említett személyek, már hivatali idejőknél fogva is, alig 1—2 évi gyakorlat (?) eltöltése után letéve a tkvi vizsgát, melyen sokszor jóindulatu átesésben részesülnek, de meg életkoruknál fogva is, nem bírhatnak azzal a gyakorlattal, a mit megkíván maga az a nagy mester — az élet.

Mert akik ilyen munkálatokat végeztek, tudhatják, hogy mily fáradságot, szaktudást, emberekkel való bánásmódot és végül meglehetősen helyi viszony ismeretet igényel az azonosítás, a szomszédosítás, az ingatlanok jogi minősége, tértulajdon vagy térhasznélvezet, az ingatlan megszerzési módja, de különösen a címe: vétel, csere, öröklés, elbirtoklás, elzálogosítás (ami még mai nap is spk van) elbírálása.

A helyesbitésési eljárásnak, a helyszínelés történetű foganatosítása bir rendkívüli fontossággal. Hiszen célja az egész eljárásnak az, hogy a tényleges állapot a telekkönyvvel összhangzásba hozassék. Ez pedig az egyes ingatlan darabok azonosításán, szomszédosításán alapszik. Aki tkvi bekebelezésre alkalmas jogcímet tud kimutatni (ha okirattal nem is rendelkezik), az a birtok jogszerűsége és valódisága alapján tulajdonjogot nyer. Ezek elbírálása, helyességének mérlegelése képezi a kiküldöttnek feladatát és pedig felelősséggel terhelt feladatát. Számolnunk kell avval, hogy tanulatlan egyénekk

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA

Az árvaság.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája.

Alig derült reám a lét,
Borusra vált sok szép napom.
Örömből részem oly kevés
Jutott... de bőven fájdalom...
Ezer baj, gond közt üldözött
A balsors kénye engemet,
S panaszra sem nyílt ajakam,
Habár mardosta lelkemet...
És most is hallgatag vagyok,
Türeelmes, csendes, mint lehet
Közömbösen bolyongok el,
Mosolyom elfed sok sebet...
De hogyha olykor útfélen
Találok árva kis fiut
Anyátlanul kesergeni,
Kinek a búból ugy kijut:
Könyvem kicsordul... Nem tudom,
Mi fogja el a lelkemet?
Csak siratom, mily elhagyott,
Ki oly korán anyát temet!

Fülei Sz. Lajos.

Ifjuság.

Irta: SZILÁGYI FERENCZ.

(Ajánlom szeretettel a magyar fiuknak.)

Fiúk, előre bátran rendületlen,
Pezsegjen, forrjon az ifjuí vér!
Egy szébb jövő reménye kezetekben,
Fiúk, előre, int a babér!
Ki a porondra! Nyitva már a pálya,

Hol a borostyán győztesére vár;
Fiúk, előre, föl a nagy tusára,
Mi most csak játék, majd valóra vál!
Ti bennetek még megbizik hazátok,
Fiúk, fiúk, még szükség lesz reátok!

Látjátok-e, a mennybolt peremére
Zordon jövendők sötét árnya száll...
Halljátok e, vihar van kész ülőbe,
Sujtó öklétől reng már a határ!
Száguldva jó. Szilaj, tajtékozó ménéje
Horkanva törtet bére-völgyek felett;
Terhes a lég, vajudó lázas méhe
Komor, gyilkos gyehennát rejteget,
Terhes a lég, már megfogant az átok:
Fiúk, fiúk, még szükség lesz reátok!

Ha hadra hí a harcok harsonája
És riadójt pergí majd a dob,
Ha lángra gyul az éjék éjszakája
S a lelkek fojtott üszke fellobog,
Ha penge villan fönt a barrikádon
És markolatja vérpatakba ful,
Ha majd e hitvány, korhad, vén világon
A pusztítás vad fürgetegje dul,
A fürgeteg, mit öt századja vártok:
Fiúk, fiúk, ott lesz szükség reátok!

Eötvös Károly, mint utazó

Eötvös Károly a minap, több barátjával együtt, Bécsben járt. Hazafelé jövet jóízűen elbeszélgettek a kupében s többek közt a technika óriási haladásáról is szó esett. A társaság egyik tagja melankolikusán emlékezett meg azokról az időkről, mikor Bécs Budapesttől még egy napi járóföld volt

— Mi bezzeg boldogabb emberek vagyunk,

mint az ősapáink — szólt eléggülten. — A tudósok egyre törik magukat, csak hogy az életünket kényelmesebbé tegyék. Nemrégiben például még csodaszamba ment, hogy Bécsből öt óra alatt Budapestre jöhetünk s ma már rövid négy óra alatt leszalad velünk a száguldó gyorsvonat. — Persze csak ezen a vonalon; mert Bruck felé még mindig öt óráig tart az utazás.

Eötvös Károly, aki eddig csöndesen szivarozgatott, most megszólalt:

— Hát ez a marcheggi ut rövidebb, mint a brucki?

— Persze, hogy rövidebb. Egy egész órát megtakarítottunk azzal, hogy erre felé jöttünk.

A vajda nagy füstfelhőt fujt ki a szivarjából.
— És te öcsém abban a hitben vagy, hogy négy óra alatt jobb megtenni az utat, mint öt óra alatt?

— Már hogyne volnék abban a hitben!

— No hát öcsém, én meg abban a hitben vagyok, hogy számáru beszélsz. Mi az ördögöt csinál az azzal az órával, amit megtakarítsz? — Talán beteszted a takarékpénztárba? Fenét se ér neked az az óra, csak éppen a véredben van, hogy mindig ugy sietsz, mintha kergetne valaki. Az utcán lihegve rohansz végig, a kávéházban gyorsan felhörpinted a feketédet, a színházban alig várod, hogy a darabnak vége legyen, amikor pedig utazol, hát boldog vagy, ha egy órával hamarabb érsz haza. Pedig ha lassan mégysz, akkor is ép ugy odaérsz, mintha lóhalálban rohansz. Én ritkán adom a fejemet arra, hogy vasutra üljek, de ha már felülök rá, akkor jobb szeretem, ha szépen, tempósan tehetem meg az utat. Siesen a táviratkihordó, meg a kengyelfutó, mert az abból él, hogy mindig szalad. Hát nem tudtátok megmondani, hogy Bruck felől tovább tart az út? Ha Bécsben szóltok, bizonyosan arra felé jöttem volna.

Ha itt a Székelyföldön utazgatna a vajda — bizonyára kedve telnék, mert nálunk egyik városból a másikba: a régi távolságot járhatná!...

van dolgunk, akik az eljárás igazi célját meg sem értik. Ezek előadását, sokszor vitatkozását megérteni, az ingatlanok közlelbi megjelölését, fekvését, térbeli nagyságát, mivelési ágát stb.

Aktaszerűleg tudnám kimutatni, hogy ahol az ilyen fiatal erők végezték a munkálatokat, ott mindig baj volt, a munkálat nem hogy „helyesbített” volna, sőt „rosszabbítá” a helyzetet.

A kérdés mondom, konkrét esetekből kifolyólag, fontos és meggondolandó kétszer is, többször is. Itt már nem lehet szó spórolásról. Egy pár korona volna a megtakarítás, vagy még az sem. A kiküldött felügyelet nélkül dolgozik legtöbbször, leginkább az előmunkálatoknál. Hány megkenegetett érdek érvényesült mások rovására! A felelősség, főként a nem állami hivatalnokoknál, mint a felfogadottat alakító díjnokoknál, nem érezteti úgy a súlyát. Ma itt, holnap ott.

A közérdek diktálja ezeket; akik ismerősök e dolgokkal közlő, azok igazságot találnak e sorokban

Ép azért az volna szerény nézetem, hogy a „székelyföldi vármegyékben” esz-közlelndő helyesbítés gyors és alapos keresztülvitelére az eljáró bíró mellé csakis telekkönyvvezető vagy segédtelekkönyvvezető küldessék ki.

Tudomásunk szerint amugy is a székelyföldi törvényszékekhez és járásbíróságokhoz egy-egy albirói és egy telekkönyvvezető vagy segédtelekkönyvvezető állást rendszeresítnek egy-két díjnyokkal. Ha az eljáró bíró mellé hivatali felelősséggel és gyakorlattal bíró lelkiismeretes telekkönyvvezető vagy segédtelekkönyvvezető lesz kirendelve az eljárás keresztülvitelére, akkor nyugodtan fogjuk várni a telekkönyvi helyesbítést.

Dr. Vajna Elemér.

A hét története.

A válság mindinkább zavarosabbá lesz. A helyzet tele van kétséggel, bizonytalansággal, amin egyelőre találgatásokkal igyekeznek segíteni. Szinte meg lehetne jósolni, hogy ősz előtt alig fog valami döntés bekövetkezni; legfeljebb, hogy új miniszterium lép a leköszönt helyébe. A képviselőház az autonóm vámtarifa előkészítésével foglalkozik.

Az orosz flottára halálos csapást mért Togó, a hős japán admirális. A világtörténelmében páratlanul álló győzelmet aratott az orosz hajórajok felett, a melyekből huszonkét hajót részint megsemmisített, részint hadi zsákmányul ejtett. Pórus járt azonkívül még egy orosz tengeri hajó, a *G r o m b o j*, mely Vladivosztkából távozván, egy tengeralatti aknára futott és levegőbe repült. Ily sok balsiker után Pétervárott még mindig nem gondolnak a békekötésre, s egyre áldoznak vért és pénzt erre a szerencsétlen háborúra.

Alfonz spanyol király e héten Párisba érkezett, hol a legnagyobb ünnepekkel fogadták. A közönség megélelenezte, s mindenütt, a merre járt, zajos óvációkban részesítették. Csak az anarkisták nem osztozkodtak a nép lelkesedésében, s egyikök közülök törrel neki akart rontani a király kocsijának. Sikerült őt és cinkos társait letartóztatni.

A fővárosban nagy gyönyörködésben részesítették az országos tornaversenyre felrándult ifjak a közönséget. Lelkes üdvözlés fogadta őket városzerte, a mit meg is érdemeltek. Becsülettel megszolgálták azt a sok kitüntetés, melyet kaptak. Különösen dicséretekkel halmozták el a székely tanulókat s ezek között a szépsiszentgyörgyi református főgimnázium tornázó ifjait, kik megszerették a legnagyobb jutalmat, a dísz-zászlót.

Az egész ország kínos szenzációja Keglevich István gróf halálos kimenetelű párbaja. A gróf ellenfele, Hentz Károly néppárti képviselőnek kardjába dőlt, s alig egy pernyi szenvedés után meghalt. E tragikus végű párbaj hatása alatt ismét fokozottabb mértékben megindult a párbaj-ellenes mozgalom, a melynek eddig még alig láttuk valami eredményét.

Harmincezer vas- és fémmunkás sztrájkol Budapesten, a mi az érdekelt gyárosokat nagyon

súlyosan érinti, mert a megrendeléseknek eleget tenni nem tudnak. Mindazáltal a gyárosok engedni nem akarnak, s így alig lehet valami kilátás arra, hogy a sztrájk rövidesen véget ér.

A magyar ipar- és kereskedelmi bank igazgatóságának tagjai ellen Fényes László hírlapíró három évvel ezelőtt tizenegy rendbeli vehemens támadást intézett. Azt írta, hogy a bank vezér-férfiai, kiknek élén annak idején gróf Tisza István állott, rosszhiszeműen vezették a bankot. Cikkének éle gróf Tisza István ellen volt irányozva, a ki ezért, igazgatósági társaival együtt, sajtóper indított Fényes ellen. Fényest az esküdtsek el is ítélte három hónapi fogházra, a mi ellen Fényes semmisségi panasszal élt. Ezt a semmisségi panaszt tárgyalta a héten a Kuria, mely az első bíróság ítéletének helybenhagyásával elvetette a panaszt.

Rainer József szegedi rendőrfőkapitány ellen megindították a fegyelmi eljárást, mert ellene különféle ügyek miatt már két éve folyik a vizsgálat és még mindig nincs befejezve. Azzal vádolják, hogy rendőreivel felhatalmazás nélkül magánházakba behatol, házkutatást rendez, bírói beavatkozás nélkül ingóságokat koboz el jogos tulajdonosoktól és magántermészetű ügyeinek lebonyolítására egész hivatalos apparátusát felhasználja. A fegyelmi vizsgálat lesz hivatva felderíteni, mennyiben felelnek meg e vádak a valóságnak.

Szász Ferenc tanító-egyleti elnök megnyitója.

Tisztelt közgyűlés!

Három évtizedes folyton tartó egyleti munkálkodás határáig jutottunk, hol megállunk egy keves pihenőre s mintegy önkénytelenül, lelkünk elmereng a mult küzdelmeim, eseményeim, míg két kérdés tolokodik előtérbe: minő célt tűzött ki a józan törekvés elméje a tanító-egyletek szervezésében és a kitűzött célt mennyiben közelítette meg?

E harminc éves mult átvizsgálásában és tanulmányozásában e kérdésre egy pár vonásban igyekezem megadni összeinté és nyilt feleletemet az igazság hangján, eltekintve minden személyes vonatkozástól.

A tanítóegyletek létjogosultsága működésének irányításától van függővé téve, mely iránt, míg egyfelől tagjainak szakképzettségébe az önképzés eszközeit jelölte meg, másfelől a magyar nemzeti népnevelés kifejlődésére irányuló elvek felszínén tartása és a társadalom minden rétegével leendő megismertetésével egy közös nemzeti cél szolgálatára a legalkalmasabb teret nyújtja.

De kitűzött céljai között első helyen áll tagjainak anyagi fejlődését is előmozdítani. Hiszen ha visszatekintünk a 70-es évek tanítóinak sorsára, valóban elszomorító kép tárul elénkbe, mikor látjuk a 80, 100 és 200 forint tanítói fizetéseket, mely összegből családot fentartani, gyermeket neveltetnie kellett az örökös szegénységre kárthatott néptanítónak. Így tehát a közös sors a közös szenvedés is összetartásra, tömörülésre kényszerítette tagjait.

És vajjon ezen érintett céljait mennyire közelítette meg tanítóegyletünk?

Feleletem — fájdalom — nem szólhat a teljes megelégedés hangján. A tanítóképzőknek nagyon is hiányos, hézagos ismeret nyújtása nagyon gyenge alap arra, hogy az élet különböző irányú megpróbáltatásainak kitett néptanító arra helyezkedhessék. Az önképzésnek minden nemét és alkalmát meg kell ragadnia, hogy kellően megálhassa helyét. E tekintetben pedig valljuk meg őszintén, hogy nem teljesítettük kellő mértékben önmagunk iránti kötelességeinket. Még mindig igen nagy azon tagoknak száma, kik bizonyos foku közönyvel viselgetnek az együleti élet és önképzés iránt. Már pedig ez így tovább nem mehet, mert jelen korunknak feltétlenül szigorú követelménye, hogy társadalom és nemzet felvilágosult, bizonyos foku általános ismerettel bíró művelt embert lásson tanítóiban, mert csak ezen feltételek mellett lehet eredményes és közhasznú munkássága.

A tanítóegyleti gyűlések nyújtják a legalkalmasabb teret arra, hogy a társadalmi osztályok megismerkedjenek a modern és helyesebb nevelési elvekkel, melynek megismerése és alkalmazása a családi nevelés helyes irányának biztosítja, de másfelől a legbiztosabb kapocs a család és iskola között!

E téren is azonban még sok kívánni való van. Mert a társadalom még mind nem tulajdonít oly fontosságot ez összekapcsolásnak, mint a minőt a kitűzött cél követelne. Hiszen még a tanúgy terén működő faktorok között is szilárdan áll a válaszfal, mely elválassza az egyszerű néptanítót a középiskolai, ezt meg az egyetemi tanártól, már pedig e tagozatoknak tervszerű, közös és öntudatos munkálkodására elkerülhetetlen szükségük van, ha figyelembe vesszük, hogy egyik a másiknak elválaszthatatlan szerves folyamánya.

Bár az országos és vármegyei tanítóegyletek, köztük a mienk is minden alkotmányos eszközt fölhasznált eddig sorsának javítására, bizonyos lelki fájdalommal kell megemlítenem, hogy a tanítói fizetések rendezésében ismét szomorú csalódás jutott osztályrészül. Mintha valamely végszetszerű csapás sujtana minket, midőn e kérdés felszínre jut, csakhamar le is kell tűnnie hulló csillag gyanánt.

S bár már megunta a nagy közvélemény is a folyton tartó panaszkunkat, még is ki kell mondanom, hogy a már pár ízben nyilvánosságra jutott felfogás és terv a tanítói fizetések rendezése ügyében a tanítóegyletet ki nem elégítette, ki nem elégíthette. Mert mindaddig, míg különbséget tesznek állami, községi és felekezeti tanítók között: általános megnyugvásról nem beszélhetünk. Mindaddig, míg Magyarország tanítóegylete az elviselhetetlen szegénység és nélkülözés bilincsei alól fel nem szabadul, mindaddig, míg létfontosságú mellékeresetekre van kárthatva, míg teljes erejét és idejét hivatásának nem szentelheti, Magyarország újból való megmóhódása tőle nem várható.

Meg kell hogy értse — s édes reménylő eltelve iránta, hiszem meg is érti — nemzet és törvényhozás, hogy az ország tanítóegyletének méltányos és jogos azon kérése, hogy — tekintet nélkül a jellegre — minden tanítónak annyi legyen a fizetése, mint a vele egyenlő képzettséggel bíró más állami tisztviselőé.

Már évek során át tétlenségre kárthatott törvényhozásunk nem jutott azon helyzetbe, hogy a tanítóegyletekben oly gyakran felhozott és átdolgozott nagyon lényeges kérdéseinket, nyugdíj törvényünk revízióját megoldhatta volna. Vajha a Gondviselés mihamarabb elküldené az egyetértés szellemét, hogy törvényhozásunk munkálhatná tovább édes hazánk boldogságát.

A fentieknek felemlítése után szomorú kötelességet teljesíték, midőn megemlékezem egy szerény, munkás tagtársunk Papp József kobálfalvi áll. tanító haláláról. A sorvasztó kor évek hosszu során rombolta szervezetét mindaddig, míg 24 évi szolgálata után örök nyugalomba vonult.

Életének soha nem lankadó munkássága, hivatásának pontos betöltése, községének és a közügyeknek zajtalanul munkálkodó, önzetlen harccal megteremtette magának a néptanítónak egyetlen jutalmát: a közismerést, a köztiszteletet. Emléke élni fog köztünk, Őt pedig az Isten nyugtassa meg!

És most először is hálás szívvel üdvözlöm kedves vendégeinket, élén Jung-Cseke Lajos apát ur ő méltóságával azon lekötőlező figyelemért, hogy egyesületünk iránti érdeklődésüket nagybecsű megjelenésükkel kimutatni kegyeskedtek.

Mély tisztelettel üdvözlöm vármegyénk kir. tanfelügyelőjét, tekintetes Ember János urat, kit először vagyunk szerencsések gyűlésünkön láthatni. Adja a mindenható, hogy széles körű szakismeretét jó egészséggben, békességes szeretettel értékesíthesse sokáig vármegyénk tanügyének javára.

Szívem mélyéből üdvözlöm társesületünk megjelent képviselőit is azon ohajtással, hogy szent ügyünk közös szolgálatára kísérje az Isten áldása.

S midőn szeretettel üdvözlöm egyesületünk tiszteletbeli, alapító és rendes tagjait, az „Udvarhelyi Tanító-egylet” XXX-ik rendes közgyűlését megnyitom.

Különlélek.

— **Lapunk felelős szerkesztője** a pünköszt-másodnapján Miskolc városban megtartandó „Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége” évi rendes közgyűlésén résztveendő, ma délután az Alföldre utazik. Távollétében a „Székely-Udvarhely” felelős szerkesztői tisztét Gy e r k e s Mihály helybeli községi iskolai igazgató-tanító fogja betölteni.

— **Kollegiumi gondnokok.** Az ev. ref. egyházkerületi közgyűlésen U g r o n János földbirtokost és C s a n á d y Zalán kir. járásbíró a helybeli ev. ref. kollegium fő-, illetve aligondnokának választották meg.

— **Papszentelés.** Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése alkalmával vármegyénkbeli a következő új papokat szentelték fel: B e d ő Ödön muzsnai, D e m e s Ferenc szentlászlói, K ó n y a Kálmán bágyi, L ő r i n c z Áron farcádi, M u z s n a i Károly sófalvi, S e b e s t y é n Sándor olaszteleki ev. ref. lelkészeket.

— **A patakfalvi közbirtokosságnak** a földmivélsügyi miniszter az I. határrészben fekvő erdő 2. számú osztályból az 1906—1925. évekre kihasználásra előirt 32-82 kat. hold terület fatömegét, terhes adósságainak törleszthetése végett, már most egyszerre való kihasználását, illetve értékesítését engedélyezte.

— **Iskolaszékünk ülése.** A székelyudvarhelyi községi elemi iskola és óvoda iskolaszéke a mult hó 31-én látogatott ülést tartott, elintézve az

iskola több fontos anyagi és igazgatási ügyeit. Kitűzte ugyanis a vizsgák idejéül f. hó 19., 20., 21. napjait, kiküldötte a vizsga-elnököket. Az iskola 1906. évi költségvetését elfogadta és 10244 K-ban megállapítva, a képviselő testület elé terjesztette. A közs tanító által szerkesztett irkákát a kívánalmaknak megfelelő és célszerűeknek találva azoknak a bevezetését, a palatábla kiküszöbölését elhatározta. Kimondotta, hogy jövőre minden tanuló az iskola lánson el író- és taneszközzel s a szegény növendékeket tankönyvekkel, felkérve a tehetősebb szülőket az íróeszközök váltságdíjával tetszés szerinti adományozásra. Több apróbb ügyet intézett még el ezen említettek kivül.

— **Levelezőlapot nem lehet utcán árulni.** A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amelyben a többek között benne foglaltatik az is, hogy naptárt, füzetet, könyvet és képeslevelezőlapot az utcán árusítani nem szabad.

— **A vármegyei tanítók gyűlése.** Csaknem teljes számmal jöttek egybe a vármegye tanítói, az Udvarhelymegyei Tanítóegylet gyűlésére e hó 2-án a vármegyei ház dísztermébe. Két kiemelkedő nevezetes pontja volt az ülésnek, melyet a tekintélyes számú egyesületi tagoknak megállapítani és a róm. kath. és az Erdővidéki Tanítóegylet jelenlévő képviselőinek szintén hasonló határozathozatal végett meghallgatni és az összehívandó üléseikben egyöntetű megállapodás céljából előterjeszteni lesz a tisztók. Kimondotta ugyanis a gyűlés, az egyértelmű helyesléssel fogadott elnöki megnyitó és előterjesztések után a székelyudvarhelyi községi tanítók határozati javaslata alapján, hogy a vármegyei tanítóknak Székelyudvarhelyen tanuló fiai és leányai számára olcsó teljes ellátást biztosító Otthonlétesít Székelyudvarhelyen. Ez Otthon felállítására elfogadta az ajánlott jövedelmi források felkérését, illetve megállapítását, melyek közül egyik igen lényeges, az Eötvös alapnak minden tanító évdíjas tagja lenne, kivéve a részes jegytulajnosokat. Egy Eötvös-alap kezelő és egy Otthon bizottságot küldött ki Ember János kir. tanfelügyelő elnöklete alatt a gyűlés, melyre az Eötvös-alap és Otthon ügyei intézésén kívül ruházta a székelyudvarhelyi községi tanítók módszeres szépírási irkájának a kiadása körüli teendők végrehajtását is, minden vármegyei tanítónak használatra ajánlva azokat. A másik nevezetes pontja az ülésnek E m b e r János kir. tanfelügyelő „A jövő tanév előkészítése” című nagyfontosságú előadása volt. Részletes aprólékos-sággal fejtette ki mindazon teendőket, melyeket egy tanítónak megtenni önmaga és tanítványai iránt érzett legelső és legszebb kötelessége. A titkári és pénztári jelentés elfogadása után a pályadíjat adta ki a gyűlés, szorgalmas munkásságu pályázó Botos Imre székelykereszturi gyak. isk. tanítónak. Gyűlés végeztével pedig kedélyes hangú közebéd volt a „Budapest” szálloda éttermében. A pénteki ülésnek a tanítóság ügyeit, közvetlen érdeklő és tárgyaló egyes pontjaira különben ezen általános rövid tudósítás mellett még visszatérünk.

Gy.

— **Tornaverseny.** A székelykereszturi állami tanítóképzőintézet 36 növendékekkel vett részt a Budapesten megtartott országos ifjúsági tornaversenyen. A fővárosban 5 napot töltöttek az ifjak Ujvári Mihály igazgató, Sándor Domokos, Macskásy Zoltán és Bocskay István tanárok vezetése alatt. A versenyen 4 oklevelet, 5 elsőrendű ezüst-érem és 12 másodrendű bronz-érem kitüntetés szerzett a tornászesapat. Győzelmi oklevelet kapott kótyajátékért és kötélhuzásért, elismerő oklevelet pedig mintacsapat tornázásért és haladásért. Az egyéni versenyeknél ezüst-érmet kapott Szabó Ferenc I. éves a 30 m-es futómászásból, Pító József, Kiss Dénes IV. éves, Fekete Gyula, Patakfalvi Domokos III. éves a kótyajátékból; bronz érmet nyertek Patakfalvi Izsák II. éves és Sándor Lajos III. éves az 50 m-es futómászásból, továbbá Szabó Ferenc, Kozma Rom. I. éves, Patakfalvi Izsák II. éves, Fekete Gyula, Pál Mihály, Székely Ferenc III. éves, Kis Dénes, Kövér Lajos, Lukács Tamás, Szőke Gergely IV. éves növendékek a kötélhuzásból. Ezen kitüntetés szolgáljon buzdításul a nyerteseknek további pályájukon is!

— **Tornavizsgálat.** Az ev. ref. kollegium tornavizsgálatát áldozó csütörtökön tartották meg nagy közönség érdeklődő részvétele mellett a kollegium-kertben. A vizsgálat az I—III. osztályosok szabad gyakorlataival kezdődött kézi szerek nél-

kül — Szabó Árpád tanár vezetésével. Öröm volt látni, hogy milyen szabatosan és mekkora ügyességgel végezték e kis tanulók összes gyakorlataikat dobjelzés kíséretében. A IV—VIII. osztályos tanulók szintén szabad gyakorlatot mutattak be fa- és vasbotokkal Szabó András tanár vezetése mellett. A 16 gyakorlatból kombinált sorozatot úgy részleteiben, mint összességében nagy figyelemre és készülségre valló precizitással és egyöntetűséggel végezték a tanulók. Azután következtek a kötélhuzások és a szokásos versenyek. Ezeket a tornaversenyen kitüntetett mintacsapat tornázása vezette be (korlát), melyet nagy tetszéssel fogadott s tapsokkal köszönt meg a közönség. Az egyes versenyekben kitűntek a következő tanulók: I. osztályból Száva Géza (korlát, nyújtó), II. osztályból Kis Ernő (nyújtó, korlát, gyűrűhinta), Görög Gyula (póznamászás, kötélmászás, távolság 4'60 m-es magas ugrás, korlát), Kovács N. Kálmán (gyűrűhinta), Imre János (magas ugrás). III. osztályból Molnár Andor (futás, póznamászás, távolság 4'54 m), Kovács Elek (kötélmászás), Salló Imre (magas ugrás), IV. osztályból Nagy F. (futás), V. osztályból Gyarmathy Dezső (mintacsapat, nyújtó, gyűrűhinta, póznamászás), Horváth József (nyújtó, gyűrűhinta, póznamászás, távolság-ugrás, magasugrás) és Rác Vilmos (nyújtó, gyűrűhinta, magas- és távolság-ugrás). VI. osztályból Putnoki Árpád (távolság-ugrás 5'5 m és magasugrás 1'7 m), Hegyi András (függeszekedés kötél), Vass Károly (függeszekedés kötél, távolság-ugrás, nyújtó), Rác Zoltán (távolság-ugrás), Tolvaly Tibor (mintacsapat, nyújtó, gyűrűhinta). VII. osztályból Bucsai Endre (függeszekedés kötél), Bán Miklós (mintacsapat, nyújtó, gyűrűhinta), Muzsai László (mintacsapat, nyújtó, gyűrűhinta, függeszekedés), Gönczi Gábor (mintacsapat, nyújtó, gyűrűhinta, rudugrás 2'6 m), Csulei Illés (mintacsapat, nyújtó, gyűrűhinta), Jakabházi Béla (mintacsapat, nyújtó, gyűrűhinta), Péter Gábor (súlydobás), Székely Zoltán (távolság-ugrás). VIII. osztályból Kisgyörgy Sándor (mintacsapat, távolság-ugrás 6 m, magasugrás 1'7 m, rudugrás 2'6 m és súlydobás).

— **A felsőrákosi volt urbéres birtokosságnak** a boróka bokrokak égetés útján való kiirtását szigorú feltételekhez kötve, a vármegyei közigazgatási erdészeti bizottság engedélyezte.

— **Óriási vihar** dühöngött Bene községben f. hó 2-án a délutáni órákban. Diónagyságu jégdarabok hullottak, egész határt, mintegy 10,000 parcellát, teljesen elpusztította; tönkre tette a szorgalmas gazdák fáradságos munkájának gyümölcsét. Ilyen nagymérvű jégverést azon a vidéken nem értek. A vihar még az épületeket sem kímélte; igen sok helyen a fedélzetben nagy károkat okozott.

— **A Magyar Gazdák Vásárcsarnokának El-látó Szövetkezete jelentése** 1905. június 2-ról a „Székely-Udvarhely” számára: A piac forgalma normális. A mai nap korai burgonyában hozott jelentékenyebb árvisszaesést. Spárgából kisebbek már a hozatok, az árak ennél fogva emelkedőben vannak. Vaj jegyzéseink változatlanok. A tojáspiaccon a rendkívüli áruhiány mulófélben van s ma néhány koronával olcsóbban történtek az eladások.

Tan- és nevelésügy.

Másolat: A vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztertől. 1380 eln. szám. Felhívom a Tanfelügyelőiséget, utasítsa mindazon államilamilag segélyezett községi iskolák igazgatóit illetve tanítóit, a melyek jövedelmi fölösleggel, illetve megfelelő fedezettel rendelkeznek, az iskolai pénztár terhére a kiadó cégnél közvetlenül rendeljék meg Benedek Elek „Hazánk története” című (kiadja: Athenaeum irodalmi és nyomdai részvény-társaság, Budapest) kiváló történelmi ifjúsági iratot. A mű ára 6 K. Budapest, 1905. évi május hó 16-án. Berzeviczy Albert. A másolat hitelül: Thott Károly kir. tanf. beosztott áll. isk. igazgató.

Irodalom.

— **Nőkről-szerelméről.** „Ne panaszkodjatok a nő gyengesége ellen, ne vádoljátok őt miatta, de ne felejtkeztek meg e tulajdonáról és óvjátok meg az élet viharaitól.” Báró Eötvös József ezen bölcs mondásából indul ki egy fiatal poéta: A s z l á n y i Dezső, aki „Nőkről-szerelméről” egy igen érdekes könyvet irt és novellisztikus formában igyekszik rámutatni társadalmunk azon félszeg felfogására, hogy serdülő és serdült leányaink nevelésében igen sok a rejtelmesség, titkolódzás és burkolódzás a helyes fölvilágosítás helyett. Hiszen, ha nem volnának a Zola, Dumas, Prévost-féle és hasonló irányú irodalmi művek oly sablonos félszeg módon eltiltva a felsőbb leányok szeméi elől, ugy szent és bizonyos, hogy fele annyi leány sem olvasná azokat, mint így; éppen azért, mert a tilalom ellenállhatatlan fölöslegáza a kíváncsiságukat s ha sötét pincébe bujva is, de előlvasák biz azt és bizonyára nem tenne oly kártékony hatást a regény tárgya maga a képzeletükre, mint

igy a lopva olvasás izgalmas tiltott körülményei. Tudjon a leány sokat, mi erejét és fejlődésben levő érzelmvilágát érinti s a tudás nem fogja őt soha a rosszra csábítani, míg a tapasztalatlan, öntudatlan lényeket az első hevesebb érzemény magával sodorja menthetlenül, mert ijesztő sok példa van reá, hogy sok ily leány egyáltalán nincs is tudatában bűnös vagy erkölcsstelen cselekményének s csak akkor ébred megtévedésének tudatára, mikor már a bűnbe belemerült és mikor már az ítéletben szigorú, — nevelési rendszerében azonban lelkiismeretlenül lagymatag társadalom kitörülte nevét egyenrangú tagjai sorából. Szerző fényező mécsét tart a társadalom, kiváltkép a leányok szeméi elé s nem kápráztatni akarja őket, de jó szándékba eléjük világítani. A csinos kiállítású könyv ára 2 korona. Kapható a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala könyvkereskedésében.

Olcso pénz

Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 16. sz. a. (Betegh Pal és Tarsai könyvkereskedésével szemben) jelzálog-forgalmi irodát nyitottam és az érdeklődő közönség becses tudomására adom, hogy 4—4 és fél százalék mellett már 300 koronától kezdve olcsó kölcsönöket eszközölök.

Ugyszintén adás-vételeket, birtokok, erdők és bányatermékek értékesítését is elvállalom. Mérsékelt díjazás előleges megállapodás szerint, az ügyletek lebonyolítása után.

Értekezhetni naponta d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig. Levél útján is szívesen szolgálok díjtalan felvilágosítással, megfelelő válaszbélyeg ellenében.

148

Árvátalvi Bokor András

Olcso kölcsön!

A székelyudvarhelyi Zalogkölcsön-intézet és betéti pénztár igazgatósága közhírré teszi, hogy *folyó év július 1-től* kezdődőleg a betétek után tisztán 4 százalékot fizet és ezenfelül fizeti a tőke kamat adót Kölcsönöket szintén ez időtől fogva: *kötvényre (betáblázás) 6 százalék- és váltóra 7 százalékra ad.* 1—3 169.

Az igazgatóság.

Árlejtési hirdetmény.

Betfalva község képviselőtestülete az állami iskola állandó elhelyezése céljából az építési ösz-szes munkálatokra árlejtést hirdet. **AZ árlejtés Betfalván 1905. évi június hó 13-án d. u. 3 órakor kezdődőleg** tartatik meg.

Kikiáltási ár 7960 K 90 fillér, mely összegnek 5 százaléka készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban leteendő.

Részletes feltételek Betfalván a községi birónál. Tervrajz és költségvetés Székelyudvarhelyen a tanfelügyelői irodában megtekinthetők.

Betfalván, 1905. május 28-án.

BACZÓ LAJOS
a jegyző helyett.GYÖR MÓZES,
községi biró, elnök.

1—3 170.

— Őszi trágyázáshoz a — Thomassalakliszt

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS
Budapest, VI., Teréz körut 3. sz.

a Thomassalakgyarak, Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén. Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Gyertyánty J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen
Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban.

Erdély legszebb fürdőhelye

Hemoród-Fürdő

Udvarhelymegyében.

720 m. magasan a tenger színe fölött. Nyolc szén-savas vasas hideg ásványvízforrás. Óriási fenyvesek. Javalt: vérszegénység, angolkór, bujakór, de különösen specifikus hatása heveny és idült nő bajoknál. Nem luxus, hanem a szó szoros értelmében vett gyógyfürdő. Fősaison július 1-től szeptember 1-ig. Elősaison június 1-től július 1-ig. Olcsó, jó lakások, kitűnő vendéglő. Állandó orvos és gyógytár. Posta, távirda és telefon-állomás. — Lakásmegrendeléseket és mindennemű tudakozódást azonnal elintézi

HOMORÓD FÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA
 Olahfalu (Udvarhelymegye).

168

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
 KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszemléklapok, valamint címtáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szöszékeket stb. kiújítok, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos árban. Továbbá műkedvelő ifjaknak, kik a festészetben bevezető utmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

Ernst György CUKRÁSZDÁJA ÉS KÁVÉHAZA

Székelyudvarhelyen, Batthyány-tér 5. szám alatt.

Mindennap kitűnő fagyaltok, friss torták, izletes cukrász sütemények, jeges és tejes kávé kapható!

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szöbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosságnak a szeszes italt.

A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását. COZA a családok ezreit békítette ki ismét sok sok ezer férfit a szegény és becstelenségű, megmenetelt, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és nagyon sok embernek életét számos évvel meghosszabbította. Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba-adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezességünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 128

INGYEN PRÓBA 186. SZ.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek. (Levelek 25 fill., lev. lapok 10 fillérel bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 186.)

62, Chancery Lane,
 London, Anglia.

Legjobb
 szépítőszert!
 Hölgyek
 részére
 nélkülözhe-
 tetlen!

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására

legkitűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerterápiában és illatszerkereskedésben kapható

Ezen világhírű arckenőcs eltávolító szeplőt, májfoltot, pattanást, miteszert és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, himlőhelyeket is az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 k. Margit hölgypor (3-féle színben) 1-20 k., Margit-szappan 70 fill. Margit fogpép (Zahn pasta) 1 kor. Margit-aróviz 1 kor. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, Arad. Főraktár: Székelyudvarhelyt

Koncz Ármin, Solymossy János gyógyszerésztárban. 8-5 68

Csodás,
 gyors és
 biztos hatása

Törv. védve.

Óvakodjunk
 utánzatoktól!

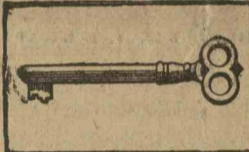
Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészeketől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

A MEGGAZDAGODÁSHOZ vezető ut, a nyomdafestéken keresztül vezet. BARNUM.

A MIKOR A KERESKEDŐ pihen, helyette a reklám dolgozik. CARNEGIE.

FIAM VÁSÁROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz járni. FRANKLIN.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ hirdetései a legeredményesebbek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
 Budapest, Váci-körút 63,
 által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz“ Székelyudvarhelyen

UJ VASKERESKEDÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy e napokban Székelykeresztúron, a Kossuth-terén fióküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrifagerendelyvel ellátott miskolci váltókéinket jótállás mellett; mindenféle ekerészkeket, legjobb faju acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szerzőszámokat, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vasárúkat legelőnyösebb árban és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangú gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen előnyös árban, esetleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlva magunkat s jóindulatu szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely
 fióküzlet Székelykeresztúron.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Úti bőröndök a legnagyobb választékban.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát férfi és női ruhaszövetekben a legolcsóbtól a legfinomabbig, mindennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyermekruhákban.

Férfi és női diszkalapok, cipők és nagy választék fehérneműekben, kitűnő hazai gyártmányú vásznakban, asztalneműekben és butortakarókban, futószőnyegekben, nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esőernyőkben nagy választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsószoknyákban állandó nagy raktár.

Legolcsóbb árak!

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhakéfék